

zaaknummer 2012 T 764

17 december 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.B.M. Kaaij, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde van Redemptoristen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 juli 2014. Op 22 augustus 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], lid van het provinciaal bestuur van de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen.

Op 27 november 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vertrouwenspersoon [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. M.B.M. Kaaij.

Namens de Orde zijn verschenen de heer [naam], lid van het provinciaal bestuur van de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen en de heer [naam], beleidsmedewerker van de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een katholiek gezin en groeide op in een klein dorp waar een retraitshuis van de Redemptoristen was gevestigd. Toen klager op de lagere school zat, kwamen de paters van de Redemptoristen aan de ouders van klager vragen of klager misdienaar zou kunnen worden. De ouders van klager stemden hiermee in en zo werd klager misdienaar in retraitshuis [naam] te [plaats]. Aangeklaagde begeleidde de misdienaars.

Aangeklaagde nam de misdienaars wel eens apart om de werkzaamheden te evalueren. Zo ook klager. Klager moest bij aangeklaagde komen. Aangeklaagde zat op een stoel en trok klager bij zich op schoot. Op enig moment pakte aangeklaagde het hoofd van klager vast en duwde diens hoofd in zijn, aanklagers, kruis. Klager voelde daar iets hards en versteende. Ook

herinnert klager zich dat het stonk en dat het vies was. Meer kan klager zich niet herinneren. Hij omschrijft dat hij een gat in zijn geheugen heeft. Klager denkt dat het misbruik wel vaker plaats heeft gevonden. De gesprekken met aangeklaagde vonden namelijk op regelmatige basis plaats en waren (deels) gekoppeld aan de benoeming van 'misdienaar van de maand' en de 'misdienaar van het jaar'. Titels die ook klager zijn toebedeeld. Wel herinnert klager zich dat aangeklaagde hem behandelde alsof hij speciaal was en hem 'poeske' noemde. Ook zei hij steeds tegen klager dat het 'ons geheim' was.

Klager was ten tijde van de gebeurtenis acht jaar oud. Hierna werd klager naar eigen zegge, van de een op andere dag, een ander kind.

2.2. Klager heeft het vertrouwen in zijn ouders verloren. Hij werd door zijn ouders niet gesteund. Ook ervaart klager vanaf zijn achtste levensjaar een gevoel van minderwaardigheid. Hij zat opgesloten in zichzelf en had moeite met contact maken met meisjes. Op latere leeftijd is klager gaan drinken om zichzelf te verdoven. Ook was klager suïcidaal. In de beleving van klager is dit het gevolg van het misbruik door aangeklaagde.

Gedurende zijn leven heeft klager veel therapieën gevolgd, waarin het misbruik aan de orde is geweest.

2.3. Klager verzoekt de Klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Met het indienen van zijn klacht, wenst klager erkenning te krijgen voor het leed dat hem door aangeklaagde is aangedaan. Klager hoopt dat het doorlopen van de Klachtprocedure kan bijdragen aan zijn verwerkingsproces.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De heer [naam] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht in het congregatiearchief naar de levensloop van aangeklaagde. Naar aanleiding hiervan stelt de heer [naam] dat het zeer aannemelijk is dat klacht zich richt tegen aangeklaagde. Vanaf 1954 was aangeklaagde werkzaam in het retraitshuis in [plaats] en was lid van de gemeenschap. In de geraadpleegde stukken komt echter niets naar voren waaruit volgt dat er iets bekend was over misbruik gepleegd door aangeklaagde.

De heer [naam] ziet geen enkele aanleiding om aan de oprechtheid van de beleving en de herinnering van klager te twijfelen.

Indien het gestelde misbruik heeft plaatsgevonden, is dit bijzonder kwalijk. In dat geval heeft aangeklaagde misbruik gemaakt van zijn positie en schade aan klager toegebracht. Ter zitting heeft de heer [naam] benadrukt dat klager op geen enkele wijze schuld heeft aan hetgeen hem door aangeklaagde aan is gedaan. Namens de Orde heeft hij zijn excuses aangeboden.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten over het handelen van aangeklaagde moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenis die klager schetst heeft plaatsgevonden. Tenminste een keer heeft aangeklaagde klager bij hem op schoot getrokken en vervolgens het hoofd van klager in zijn, aanklagers, kruis geduwd, waarbij klager daar iets hards voelde.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke en indringende wijze waarop klager zijn verhaal ter hoorzitting heeft verteld, waarbij. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van J[naam] uit 2012. Hierin schrijft [naam] dat hij begin jaren 50 bij aangeklaagde op de biecht moest komen. Hij moest bij aangeklaagde op schoot gaan zitten en zijn zonden belijden. Ondertussen ging aangeklaagde met zijn vingers via de pijpen van de korte broek van [naam] in diens broek en betastte hem.

Voorts wordt het verhaal van klager ondersteund door een schriftelijk verslag d.d. 20 januari 2011 van [naam], psycholoog te [plaats]. Hierin schrijft zij dat klager van 2005 tot 2007 bij haar onder behandeling is geweest. In de laatste fase van de behandeling is het volgende, in de bewoordingen van de psycholoog gebeurd: 'In der letzten Phase der vorangegangenen Therapie kam es zu Erinnerungen an die sexuelle Übergriffigkeit eines Paters im nahegelegenen Kloster, in dem der Patient als Messdiener tätig gewesen sei.

Tenslotte heeft de Klachtencommissie acht geslagen op een geschrift waarin staat dat klager misdienaar van de maand is en waarop klager met 'Poeske' wordt aangeduid.

Een en ander in onderling verband bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde waarbij deze zijn gezag misbruikte en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager stond tot aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 8 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve wijst de Klachtencommissie erop dat bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager klager zich voor het verkrijgen van een schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de vertegenwoordiger van het kerkelijk gezag van de Orde van Redemptoristen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 december 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, W.A.M.C. Mol en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.